Lietas Nr. C29341016
Lietas arhīva Nr. C-1133-17/17

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**

Rīgā, 2017.gada 30.martā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa, tiesnese Jolanta Zaškina, rakstveida procesā, izskatīja civillietu AS „LATEKO LĪZINGS" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

**Aprakstošā daļa**

AS „LATEKO LĪZINGS" cēlusi tiesā maza prasību pret /pers. A/ par parāda 569,37 *euro*, procentu 88,93 *euro* un nokavējuma procentu 133,71 *euro* piedziņu sakarā ar pušu starpā 2014.gada 30.oktobrī noslēgtā patērētāju kreditēšanas līguma Nr.L559061 neizpildi. Prasība pamatota uz Civillikuma 1587., 1590., 1591., 1652., 1753., 1765., 1934., un 1946.pantu.

Atbildētāja, kurai saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta noteikumiem nosūtīts paziņojums par civillietas ierosināšanu un noteikts termiņš paskaidrojumu sniegšanai, paskaidrojumus nav iesniegusi, kas nav šķērslis sprieduma taisīšanai.

Puses nav lūgušas iztiesāt lietu tiesas sēdē.

2017.gada 13.februārī pusēm nosūtīts paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un tiesas sprieduma pieejamības datumu 2017.gada 30.martā.

**Motīvu daļa**

Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, uzskata, ka prasība ir apmierināma daļēji. Saskaņā ar Civillikuma 1934. pantu ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Civillikuma 1943.pants nosaka, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

2014.gada 30.oktobrī starp pusēm noslēgts patērētāju kreditēšanas līgums Nr.L559061, saskaņā ar kuru atbildētājai piešķirts aizdevums 489,99 *euro* preces iegādei, atbildētājas vietā samaksājot atbildētājas iegādājamās preces pārdevējam MK TRADE SIA pirkuma maksu (lietas 12.-13.lapa). 2014.gada 5.novembrī prasītāja aizdevuma summu pārskaitījusi MK TRADE SIA (lietas 15.lapa), tādējādi izpildot savas no patērētāju kreditēšanas līguma izrietošās saistības.

Saskaņā ar Civillikuma 1753. pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Civillikuma 1764.panta noteikumi paredz, ka visādos mantiskos darījumos un aktos, kas nodibina pienākumu maksāt procentus, atļauts nolīgt procentus, kuru apmēru var noteikt līdzēji savstarpēji vienojoties, bet vienpusējos aktos - to izdevējs pēc sava ieskata, ciktāl likums neparedz aprobežojumus šajā ziņā. Par prettiesiskiem uzskatāmi nesamērīgi un godīgai darījumu praksei neatbilstoši procenti.

Saskaņā ar pušu starpā noslēgtā līguma noteikumiem par aizdevuma lietošanu maksājami procenti pēc likmes 28 % gadā no neatmaksātās aizdevuma summas. Līgumā paredzēti procentu maksājumi arī par aizņēmēja saistību izpildes kontroli- 1,80 % apmērā no preces pirkuma maksas, t.i., 8,82 *euro* mēnesī.

Aizdevuma atmaksa un procentu maksājumi atbildētājai bija jāveic atbilstoši patērētāju kreditēšanas līguma maksājumu grafikam līdz 2016.gada 30.oktobrim.

Civillikuma 1589.pants nosaka, ka viena puse var atkāpties no līguma, ja šāda tiesība ir līgumā pielīgta.

2015.gada 30.jūlijā prasītāja, pamatojoties uz patērētāju kreditēšanas līguma 14.punktu, ņemot vērā to, ka atbildētājas maksājumu kavējums pārsniedza 60 dienas, nosūtījusi atbildētājai brīdinājumu, lūdzot samaksāt uzkrājušos parādu 15 dienu laikā no brīdinājuma saņemšanas dienas, ja parāds netiks samaksāts līgums tiks izbeigts ar 14.08.2015 (lietas 16.-17.lapa). Atbildētāja brīdinājumā noteiktajā termiņā parādu nesamaksāja, tādēļ līgums brīdinājumā noteiktajā datumā tika izbeigts un atbildētājai iestājās pienākums pirms līgumā paredzētā beigu termiņa atmaksāt visus līgumā paredzētos maksājumus.

No prasītājas sastādītā parāda aprēķina (lietas 14. lapa) redzams, ka atbildētāja saskaņā ar līgumu nav veikusi nevienu maksājumu. Ņemot vērā minēto no atbildētājas prasītājas labā, pamatojoties uz Civillikuma 1943.pantu jāpiedzen neatmaksātais aizdevums 489,99 *euro*.

Saskaņā ar Civillikuma 1587. un 1764.pantu par laika periodu no 30.10.2014. līdz 30.07.2015. no atbildētājas jāpiedzen parāds par aizdevuma apkalpošanu 79,38 *euro* (8,82 *euro* x 9 mēneši).

Par laika periodu no 30.11.2014. līdz 30.07.2015., pamatojoties uz Civillikuma 1764.un 1946.panta pirmo daļu, no atbildētājas prasītājas labā jāpiedzen procenti par aizdevuma lietošanu 88,93 *euro*.

Civillikuma 1651.pantā noteikts, ka nokavējums ir saistības izpildīšanas prettiesīgs novilcinājums. Saskaņā ar Civillikuma 1652.pantu parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, var ar līgumu, vai arī pēc paražas. Turklāt, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu (Civillikuma 1828.p.).

Līguma 13.punktā noteikts, ka par katru maksājuma kavējuma dienu, kas norādīts līguma 9.punktā, aizņēmējs maksā aizdevējam nokavējuma procentus 1% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas.

Aizdevuma atmaksa un procentu maksājumi atbildētājai bija jāveic atbilstoši patērētāju kreditēšanas līguma maksājumu grafikam, ko atbildētāja nav izdarījusi, pielaižot parādnieka nokavējumu.

Tādējādi prasītājai saskaņā ar līgumā noteikto ir tiesības prasīt no atbildētājas nokavējuma procentu samaksu.

Lai gan puses ir pielīgušas nokavējuma procentu maksājumu un atbildētāja nokavējuma procentu apmēru nav apstrīdējusi, tiesa uzskata, ka prasība par nokavējuma procentu piedziņu nav apmierināma prasītājas pieprasītajā apmērā, sekojošu apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.un 4.punktu patērētājs ir fiziskā persona, kas izsaka vēlēšanos iegādāties, iegādājas vai varētu iegādāties vai izmantot preci vai pakalpojumu nolūkam, kurš nav saistīts ar tās saimniecisko vai profesionālo darbību. Pakalpojuma sniedzējs ir

fiziskā vai juridiskā persona, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros sniedz pakalpojumu patērētājam, arī izmantojot citu personu starpniecību, kuras rīkojas pakalpojuma sniedzēja vārdā vai uzdevumā.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3. un 4.punkta izpratnē atbildētāja ir patērētājs, bet prasītāja ir pakalpojuma sniedzēja.

Patērētājs, iesaistoties līgumattiecībās ar komersantu, ir īpašā statusā, jo vērtējams kā vājāks darījuma partneris un ir līdz ar to neaizsargātāks, tāpēc likumdevējs ir normatīvi stiprinājis tā pozīciju.

Līdz ar to, izskatot strīdu, pušu tiesisko attiecību pārbaude Patērētāju tiesību aizsardzības likuma kontekstā tiesai jāveic pēc savas ierosmes neatkarīgi no tā, vai strīdā patērētājs uz šādiem apsvērumiem norāda vai nenorāda.

Atbilstoši Civillikuma 3.pantam, vērtējot civiltiesiskās attiecības, kas nodibinātas, pamatojoties uz 2014.gada 30.oktobra patērētāju kreditēšanas līgumu, piemērojamas Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas likuma redakcijā no 2014.gada 25.septembra.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.panta pirmajā daļā noteikto līgumos, ko patērētājs slēdz ar ražotāju, pārdevēju vai pakalpojumu sniedzēju, līgumslēdzējām pusēm ir vienlīdzīgas tiesības. Minētais princips uzskatāms par pārkāptu, kad līguma noteikumi patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un tie ir pretrunā ar labticīguma prasībām (minētā panta otrās daļas 5.punkts).

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.panta 2.punktu patērētāju tiesību pārkāpums pieļauts, ja nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi. Par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas ir pretrunā ar šā likuma 5.pantu (6.panta trešās daļas 1.punkts), kā arī uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus (6.panta trešās daļas 4.punkts).

Izvērtējot līguma noteikumus daļā par procentiem par samaksas nokavējumu kopsakarā ar līgumisko procentu mērķi, tiesa atzīst, ka atbildētājai uzliktais pienākums maksāt 1 % dienā jeb 365 % gadā par nokavējumu ir neproporcionāli liels, salīdzinot ar līgumā paredzēto maksu par aizdevuma lietošanu, līdz ar ko šis līguma punkts nav piemērojams.

Saskaņā ar Eiropas Kopienu tiesas spriedumā lietā Nr.C-26/13 izteiktajām atziņām, Eiropas Padomes 1993.gada 5.aprīļa direktīvas 93/13EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 6.panta 1.punkts jāinterpretē tādējādi, ka situācijā, kad starp pakalpojuma sniedzēju un patērētāju noslēgts līgums pēc negodīga noteikuma atcelšanas vairs nevar pastāvēt, šī tiesību norma pieļauj tādu valsts tiesību normu, kas ļauj valsts tiesai novērst šī noteikuma spēkā neesamību, aizstājot to ar dispozitīvu valsts tiesību normu.

Ņemot vērā minēto, konstatējams, ka nepiemērojot līguma 13.punktu, kas nosaka prasītājas tiesības saņemt nokavējuma procentus samaksas nokavējuma gadījumā, nepieciešams ievērot abu pušu tiesības un likumiskās intereses, nosakot, ka par saistību izpildes nokavējumu līguma darbības laikā prasītājai ir tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos procentus, jo Civillikuma 1765.pants nosaka, ka kreditoram ir tiesības saņemt likumiskos procentus 6 % apmērā no simta gadā, ja līdzēji nav vienojušies par konkrētu procentu likmi.

Prasītāja aprēķinājusi līgumiskos nokavējuma procentus par laiku no 2014.gada 30.novembra 2015.gada 13.augustam par 256 nokavējuma dienām 122,51 *euro* apmērā. Pārrēķinot līgumiskos procentos uz likumiskajiem, likumisko procentu apmērs par tādu pašu laika periodu proporcionāli būtu 13,53 *euro* (35,72 *euro* x 9 maksājumi = 321,48 *euro* x 6 % / 365 dienas x 256 dienas).

Civillikuma 1759. panta 1.punktā noteikts, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem. Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo un otro daļu procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā. Likumisko procentu apmērs par tāda naudas parāda samaksas nokavējumu, kas kā atlīdzība nolīgta līgumā par preces piegādi, par pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu, ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes (1765.p.3.d.) gadā, bet līguma attiecībās, kurās piedalās patērētājs, — seši procenti no simta gadā.

No lietas materiāliem konstatējams, ka aizdevuma atmaksas pēdējais termiņš ir iestājies ar līguma pirmstermiņa izbeigšanu 2015.gada 14.augustu.

Par laika periodu no 14.08.2015. līdz 31.12.2015. prasītāja aprēķinājusi nokavējuma procentus 11,20 *euro*, kas no atbildētājas prasītājas labā, pamatojoties uz Civillikuma 1759. panta 1.punktu, ir jāpiedzen.

Ņemot vērā minēto, prasība daļā par nokavējuma procentu piedziņu ir apmierināma 24,73 *euro* apmērā, savukārt daļā par nokavējuma procentu 108,98 *euro* piedziņu prasība ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa 41.panta pirmo daļu, kas nosaka, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses tās samaksātos tiesas izdevumus, proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram no atbildētājas prasītājas labā piedzenami tiesas izdevumi 106,50, ko veido valsts nodeva 102,45 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,05 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājai atzīstamas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei /izsoles noslēguma dienai/ saņemt no atbildētājas likumiskos procentus, kas saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu ir seši procenti no simta gadā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193., 195., 204.[1] un 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

maza apmēra prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, AS „LATEKO LĪZINGS", reģistrācijas numurs 40003366651, labā parādu 569,37 *euro,* procentus par aizdevuma lietošanu par laiku no 2014.gada 30.novembra līdz 2015.gada 14.augustam 88,93 *euro*, nokavējuma procentus par laiku no 2014.gada 30.novembra līdz 2015.gada 31.decembrim 24,73 *euro* un tiesas izdevumus 106,50, kopā 789,53 (Septiņi simti astoņdesmit deviņi *euro* 53 centi).

AS „LATEKO LĪZINGS" ir tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei /izsoles noslēguma dienai/ saņemt no /pers. A/ likumiskos procentus (seši procenti no simta gadā) no neatmaksātās parāda summas (569,37 *euro*).

Spriedums izpildāms labprātīgi 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Samaksa jāveic AS „LATEKO LĪZINGS" kontā LV98LATB0006010003592, AS „NORVIK BANKA", kods LATBLV22.

Noraidīt prasību daļā par nokavējuma procentu 108,98 *euro* piedziņu.

Spriedumu, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese Jolanta Zaškina